

MEELDETULETUS

Kuupäev: 10. august 2026

Kellelt: Jaan Tamm / Jaagupi Sadam MTÜ

Registrikood: 80595898

Kellele: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium — info@mkm.ee

Koopia:

- Kliimaministeerium — info@kliimaministeerium.ee
- Keskkonnaamet — info@keskkonnaamet.ee
- Euroopa Komisjoni Eesti esindus — comm-rep-est@ec.europa.eu

Teema: AMETLIK MEELDETULETUS, AMETLIK TEADE KOHUSTUSTE TÄITMATA JÄTMISE KOHTA JA VIIMANE EELHOIATUS ENNE KOHTULIKKU VAIDLUSTAMIST – VASTUS MKM-i **KIRJALE NR 13-3/2767-1** (10.08.2026) – LIIVI LAHE MERETUULEPARGI ELEKTRIÜHENDUSE REP

Austatud planeeringute asekanstler Ivan Sergejev, austatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium!

Selle kirjaga kinnitan Teie 10. augusti 2026 kirja nr 13-3/2767-1 kättesaamist. Vastan sellele ametlikult Jaagupi Sadam MTÜ nimel.

I. ASJAOLUD

1. juulil 2026 esitasime põhjendatud arvamuse ja 107 ametlikku küsimust Liivi lahe meretuulepargi riigi eriplaneeringu (REP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu kohta.
2. augustil 2026 saime Teie kirja nr 13-3/2767-1.

Selles:

- kinnitate avalike arutelude toimumist 24.–31. augustil 2026;
- viitate kodulehele <https://liivielekter.ee> kui allikale, kus väidetavalt on vastused laekunud ettepanekutele;
- ei vasta sisuliselt ühelegi meie 107 küsimusest.

Samas on mulle teada antud, et mõned isikud on Teie kirjale viidates väitnud, et vastused olevat kättesaadavad veebilehel. Vastuseks sellele: kontrollisin seda veebilehte 10. augustil. Vastused puuduvad. Isegi kui need seal oleksid, ei ole veebilehele üleslaadimine ilma digitaalallkirja ja ametliku kinnitusega piisav täitmaks avaliku teabe seaduse nõudeid.

II. ÕIGUSLIK HINNANG JA PUUDUSED

A. Puuduvad sisulised vastused 107 küsimusele

Teie kiri nr 13-3/2767-1 ei sisalda ühtegi sisulist vastust meie 107 küsimusele. See on vastuolus:

- Planeerimisseaduse §37 lg 3–4: haldusorgan on kohustatud põhjendatud arvamust sisuliselt käsitlema ja selle kohta seisukohta võtma.
- Haldusmenetluse seaduse (HMS) §40: menetlusosalisel on õigus esitada oma arvamus ja vastuväited, mida haldusorgan on kohustatud kaaluma.
- Århusi konventsiooni artikkel 6 lg6: avalikkusel on õigus saada põhjendatud vastused esitatud seisukohtadele.

B. Veebilehele viitamine ei täida seadusest tulenevaid nõudeid

Viitasite kodulehele <https://liivielekter.ee> kui allikale, kus vastused olevat. Avaliku teabe seaduse (AvTS) §25 lubab teabenõudele vastata veebilingi edastamisega üksnes juhul, kui veebilehel olev dokument on ametlik, muutmata ja kergesti leitav. Veebilehe HTML-leht ei ole ametlik ega muutmata. Teil puudub õigus keelduda allkirjastatud koopia väljastamisest põhjendusega, et dokument on veebis.

AvTS §24 sätestab: igal isikul on õigus saada dokumente ametliku kinnitusega, sealhulgas digitaalselt allkirjastatud koopiana. Nii ei ole – kuna veebilehel pole mitte midagi.

Veelgi olulisem: meie ei esitanud teabenõuet – me esitasime põhjendatud arvamuse planeerimisseaduse §37 alusel. Teabenõue esitatakse eraldi dokumendiga (mis on saadetud samaaegselt käesolevaga).

III. NÕUDED

Nõue 1: Allkirjastatud vastused 107 küsimusele 2 tööpäeva jooksul

Nõuanne esitada kõigile 107 küsimusele kirjalikud, digitaalselt allkirjastatud, põhjendatud vastused hiljemalt 12. augustiks 2026 kell 16:00 (2 tööpäeva käesolevast kirjast).

Vastused peavad:

- olema allkirjastatud digitaalselt (AvTS §24, digitaalallkirja seadus);
- sisaldama iga küsimuse kohta eraldi põhjendatud vastust;
- viitama konkreetsetele uuringutele, õigusnormidele ja kaalutlustele;
- olema esitatud PDF-vormingus, mis tagab dokumendi ehtsuse.

Õiguslik alus: PlanS §37 lg 3–4, HMS §40, Århusi konventsiooni art 6 lg 6. Kuna kolleegid on kinnitanud, et vastused on olemas, ei ole 2 tööpäeva pikem tähtaeg põhjendatud. Kui vastused on koostatud, on nende edastamine allkirjastatult 2 päeva jooksul igati mõistlik.

Nõue 2: Allkirjastatud digitaalkoopia – 2 tööpäeva

Nõuanne edastada hiljemalt 12. augustiks 2026 kell 16:00 digitaalselt allkirjastatud koopia kõigist vastustest laekunud ettepanekutele, sealhulgas:

- kõik vastused, mis on või peaksid olema avaldatud veebilehel;
- vastused meie 107 küsimusele;
- kõik teiste isikute ettepanekute kohta antud vastused.

Õiguslik alus: AvTS §23, §24, §25. Kuna dokumentide olemasolu on kinnitatud, rakendub AvTS §23 lg1 5-päevane tähtaeg, kuid 2 päeva on mõistlik kui dokumendid on juba olemas.

Nõue 3: Avaliku arutelu edasilükkamine

Kuna vastused puuduvad, ei ole avalikel aruteludel sisuliselt võimalik osaleda. Nõuanne:

(a) Lükkate kõik avalikud arutelud edasi vähemalt 14 päeva alates kuupäevast, mil kõik nõutud dokumendid on edastatud.

VÕI

(b) Alternatiivselt: kõik vastused hiljemalt 12. augustiks; MTÜ-le 15 minutit kõneaega; päevakord hiljemalt 14. augustiks.

Õiguslik alus: PlanS §38 lg 4, HMS §4, §5, Århusi konventsiooni art 6 lg 7.

Nõue 4: Sõltumatu juhataja

Nõuanne, et kõiki arutelusid juhata sõltumatu kolmas isik, kes ei ole MKM-i, Kliimaministeeriumi, Skepast & Puhkimi ega Eleringi töötaja.

Põhjendus: MKM on nii planeeringu korraldaja, otsustaja kui ka arutelu juhataja – see rikub HMS §4 erapooletuse nõuet. Sobivad: õiguskantsleri esindaja, EKK vahendaja, presidendi nimetatud ekspert.

Nõue 5: Päevakord ja teemad hiljemalt 14. augustiks

Nõuanne edastada iga arutelu päevakord (kellaaegadega), peamised teemad, kõnelejate nimekiri ja ajakava.

Nõue 6: Kõneaeg ja protokollimine

- MTÜ-le vähemalt 15 minutit katkematut kõneaega;
- õigus täiendavatele kirjalikele küsimustele;
- vastused planeeringu eest vastutavalt isikult kohapeal;
- kõik arutelud salvestatakse ja protokollitakse sõnasõnaliselt.

IV. TÄIENDAVAD KÜSIMUSED

1. Kes täpselt juhatab iga arutelu? Nimi, ametikoht, tööandja.
2. Kas arutelu juhataja on MKM-i töötaja või sõltumatu kolmas isik?
3. Kui palju aega on igal osalejal seisukohtade esitamiseks?
4. Kas kõnelejad valitakse ette? Kes ja millise kriteeriumi alusel?
5. Kas arutelud salvestatakse? Kuidas saab MTÜ salvestise?
6. Kas tehakse sõnasõnalist protokollit?
7. Kas meie küsimused loetakse ette ja neile vastatakse kohapeal?
8. Kes esindab MKM-i igal arutelul?
9. Kas Skepast & Puhkimi esindaja on kohal?
10. Kas Eleringi esindaja on kohal?
11. Kas Kaitseministeeriumi esindajad on kohal?
12. Kas Ivan Sergejev osaleb isiklikult?
13. Millal saadetakse päevakord?
14. Kuidas on tagatud, et maaomanike arutelul ei domineeri planeerijad?
15. Kas MTÜ võib kutsuda oma eksperdi?
16. Kas arutelud on avalikud meediale?
17. Kas arutelul osalemine mõjutab edasist õiguskaitse võimalust?
18. Kas vaikimine arutelul loetakse nõustumiseks?

V. TÄHTAJAD

Nõue	Tähtaeg	Õiguslik alus
1. Allkirjastatud vastused 107 küsimusele	12.08.2026	PlanS §37 lg 3–4, HMS §40
2. Allkirjastatud koopia kõigist vastustest	12.08.2026	AvTS §23, §24, §25
3. Otsus arutelu edasilükkamise kohta	14.08.2026	PlanS §38 lg 4
4. Sõltumatu juhataja kinnitus	14.08.2026	HMS §4
5. Päevakord ja teemad	14.08.2026	PlanS §38 lg 4
6. Vastused küsimustele	14.08.2026	AvTS §23

VI. JUHUL KUI NÕUDEID EI TÄIDETA

Kui nõuded jäävad täitmata, oleme sunnitud viivitamata:

1. Esitama kaebuse Tartu Halduskohtule (HMS §40, §5, §4);
2. Taotlema esialgset õiguskaitset (HKMS §249) – arutelude ja menetluse peatamine;
3. Pöörduma õiguskantsleri poole;
4. Esitama kaebuse Euroopa Komisjonile Århusi konventsiooni rikkumise tõttu;
5. Teavitama OLAF-i Jaagupi sadama EL rahastuse rikkumistest.

Palun kinnitage selle kirja kättesaamist 24 tunni jooksul.

Lugupidamisega,

Jaan Tamm
Jaagupi Sadam MTÜ
Registrikood: 80595898

**Küsimused, millele te väidate, et vastasite täna,
10. augustil 2026:**

Kellele: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM)

E-post: info@mkm.ee (koopia: info@kliimaministeerium.ee, info@keskkonnaamet.ee)

Kellelt: Jaan Tamm / Jaagupi Sadam MTÜ

Kuupäev: 26. juuli 2026

Teema: PÕHJENDATUD ARVAMUS, AMETLIKUD VASTUVÄITED, RIIKLIKU JULGEOLEKU, TARNEAHELA JA FINANTSRIISKIDE KRIITILINE ANALÜÜS NING EELTEAVITUS ESIALGSE ÕIGUSKAITSE TAOTLEMISEST – Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduse riigi eriplaneeringu (REP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõule (Avalik väljapanek: 19. juuni – 26. juuli 2026)

Austatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Kliimaministeerium!

Vastavalt planeerimisseaduse §37 lõikele 1 ja §38 lõikele 4 (ning haldusmenetluse seaduse [HMS] ja halduskohtumenetluse seadustiku [HKMS] kohastele õigustele) esitan käesolevaga Jaagupi Sadam MTÜ nimel ametlikud põhjendatud vastuväited Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduse riigi eriplaneeringu (REP) eelnõule ja sellele koostatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandele.

Planeeringu eelistatud lahendus – alalisvoolu merekaablite maale tulek Jaagupis, maakaablid kuni Arumetsa alajaamani ja kaks paralleelset 330kV õhuliini läbi Häädemeeste ja Saarde valla kuni Kärసుveski alajaamani – ning praegune KSH aruande eelnõu on menetluslikult, õiguslikult, keskkonnavalaselt, majanduslikult ja riikliku julgeoleku seisukohast täielikult vastuvõetamatud.

Haldusorganil lasub proaktiivne abistamiskohustus (HMS §37, §40) ja kohustus järgida hea halduse tava (HMS §4). Senine formaalne lähenemine ja avalikkuse sisulise kaasamise eiramine rikuvad kodanike seaduslikke õigusi. Juhul kui Vabariigi Valitsus kinnitab REP-i lõpliku otsuse ilma allpool toodud kriitilisi asjaolusid kõrvaldamata, on Jaagupi Sadam MTÜ valmis esitada halduskohtule kaebuse koos **kiireloomulise esialgse õiguskaitse taotlusega** (ajutised meetmed) HKMS alusel, et peatada vaidlustatud haldusakti täitmine enne pöördumatu kahju tekkimist.

I. Riigikaitsealased kriitilised riskid, radaripimedus ja strateegiline haavatavus

Käesolev planeering on otseses konfliktis Eesti riigikaitse ja NATO kollektiivse kaitsevõimega. Raadioinsener Rene Liiver oma põhjalikus analüüsis („*Tuulikud loovad ründekoriidore. Lagunes maailma parim õhutõrje – mis saaks veel Balti riikidest?*“, 07.07.2026) ning Kaitsepolitseiamet (Kapo) oma varasemates ohuhinnangutes (mida KAPO hoiatas Saare Wind Energy hiigeltuulepargi kontekstis) toovad esile järgmised riskid:

1. Radaripimedus ja Kill Chain'i katkemine:

Planeeritavad meretuulepargid Läänemeres ja suured maismaatuulepargid loovad püsiva radaripimeduse tsooni. Labade liikumiskiirus (kuni 300 km/h) tekitab tugeva Dopplermüra (*Doppler-clutter*), mis kattub aeglaselt lendavate droonide kiirusega ja tekitab radaritele „*kummitussihthänge*“. See halvendab NATO idatiiva varajast hoiatust, õhuseiret ja õhutõrjet.

2. Kriitiline asukoht St. Peterburi–Kaliningradi allveekaabli läheduses:

Kavandatud tuulepargi infrastruktuur paikneb geograafiliselt ülimalt tundlikus ja strateegilises tsoonis otse Peterburi–Kaliningradi allveekaabli kohal või vahetus läheduses, tekitades täiendavaid signaali- ja radarihäireid piirkonnas, kus igasugune digitaalne ja füüsiline sekkumine on riigi julgeolekule eluohtlik.

3. Mõju liitlaste abile ja Article 5 võimekusele:

Lähis-Ida konfliktid on tõestanud, et isegi tiptasemel radarid ja õhutõrje võivad massdroonide ja tiibraketide rünnakute ees murduda, kui *kill chain* katkeb. Tuulepargid Liivi lahes vähendavad õhutõrje reageerimisega rannikul niivõrd, et liitlased (sh Rootsi ja Soome, kelle Gotlandi radarid sõltuvad avatud merest) ei saa luua ühist taktikalist pilti ega suuda tagada tõhusat õhukaitset ega eelhoiatust.

II. Geopoliitilised tarneahela riskid ja sanktsioonid

1. **Hiina sanktsioonid ja ekspordikontroll:** Euroopa Liidu ja globaalse julgeolekutasandi arengud – sealhulgas Reutersi teade (24.07.2026) selle kohta, et Hiina lisas 14 EL-i üksust ekspordikontrolli nimekirja seoses Venemaa-suunaliste sanktsioonidega – näitavad teravalt, millises sõltuvuses on globaalsed tarneahelad.

2. **Hooldus- ja teenustõrked (teenuse blokeerimine):** tekib põhjendatud ja kriitiline küsimus: *Mis juhtuks siis, kui Hiina või teised välismaised tarneahela osalised otsustaksid geopoliitilise konflikti korral blokeerida tehnilise toe, varuosade tarned või tarkvarauuendused tuulepargi seadmetele, jättes taristu halvajasse või kontrollimatusse seisu?*

3. **Euroopa autonoomia:** vastavalt WindEurope'i seisukohale („*President von der Leyen is right: wind energy must continue to be made in Europe*“), on välisomanduses ja välismaistest tarneahelatest sõltuvad hiidtaristud Euroopa strateegilisele autonoomiale vastuvõetamatud. KSH ei hinda piisavalt tehnoloogia mitmekesistamise puudumist ega tarnijate geopoliitilist tausta.

III. Finantsiline haavatavus, pankrotirisk ja keskkonnakahjude vastutus

1. **Tühjad ehitusettevõtted ja pankrotirisk:** äärmiselt murettekitav on küsimus tuulepargi ja selle taristu pikaajalise majandusliku jätkusuutlikkuse kohta. Tuuleparki kavandatakse sageli projektipõhiselt äriühingute kaudu, mille omanikstruktuur või taga seisvad ehitusettevõtted on sisuliselt varakult "tühjad" või minimaalse kapitaliga juriidilised kehad. *Mis juhtub juhul, kui tuulepark või seda arendav operaatorettevõte satub pankrotti?*

2. **Droonikokkupõrge ja katmata koristuskulud:** esitame ministeeriumile selge ja diplomaatilise, kuid vältimatu küsimuse: *Mis juhtuks siis, kui näiteks õnnetuse või julgeolekelemendi (nt militaardrooni kokkupõrke tuulikuga) tagajärjel variseb tuulik kokku või tekitab massiivse keskkonnakahju, ning tuuleparki haldav tühjaks tehtud (shell) ettevõtte on maksejõuetu ega suuda tasuda mitme miljoni euro suuruseid puhastus-, dekomisjoneerimis- või keskkonnakahjude hüvitamise kulusid? Kas kahjud katab Eesti maksumaksja? Praegune KSH ei paku sellele finantsgarantiide mehhanismile adekvaatset katet.*

IV. Spesifilised juriidilised küsimused ja vastuväited (koondloetelu)

A. Menetluslikud rikkumised, Århusi konventsioon ja planeerimisseadus

1. Kas KSH aruanne rikub Århusi konventsiooni ja planeerimisseadust, käsitledes avalikkuse kaasamist pelgalt formaalsusena, olukorras, kus uuringud näitavad, et vaid u 24% kohalikest elanikest tunneb, et nende seisukohtadega arvestatakse?
2. Kas Skepast & Puhkimile ja ministeeriumidele aastatel 2021–2022 saadetud üksikasjalikele kirjadele (milles kritiseeriti planeerimiskultuuri, andmete puudumist ja Liivi lahe ühenduse menetluslike vigu) sisulise vastamata jätmine kujutab endast planeerimisseaduse ja Århusi konventsiooni kohase nõuetekohase kaalutlemiskohustuse rikkumist?
3. Kas kalade, kalamaimude ja HELCOM-i kaitsealade väljajätmine ruumilise planeerimise kaartidelt Liivi lahes eksklusiivsete kasutusõiguste andmisel rikub merestrateegia raamdirektiivis (2008/56/EÜ) ja HELCOM-i soovitustes nõutud ökosüsteemipõhist lähenemist?
4. Kas KSH rikub planeerimisseadust ja KSH direktiivi (2001/42/EÜ), kuna esitab alternatiivide (sh täieliku maakaabelduse või alternatiivsete maaletulekupunktide) kohta puuduliku või erapooliku hinnangu?
5. Kas menetluse kiirendamine taastuenergia arendamiseks mõeldud planeerimisseaduse muudatuste alusel vabastab ametiasutused Århusi konventsiooni ja KSH direktiivi kvaliteedi- ja kaasamisnõuete täitmisest?
6. Kas KSH rikub avalikkuse varajase ja tõhusa kaasamise põhimõtet, ignoreerides Häädemeeste, Saarde, Kihnu ja Tori valla ning kohalike elanike sisulist tagasisidet või antakse sellele vaid pealiskaudseid vastuseid?
7. Kas tõhusa kohtuliku kaitse kättesaadavuse puudumine KMH/KSH menetluses Eesti kodanike jaoks rikub Århusi konventsiooni õiguskaitse kättesaadavuse sammast?
8. Kas KSH vastab looduse taastamise määruses ja KSH direktiivis sätestatud „avatud, kaasava ja tõhusa“ menetluse nõudele, arvestades, et eelmised merealaplaneeringu katsed lükati korduvalt tagasi või jäid lõpetamata?
9. Kas ühenduse riigi eriplaneeringu (REP) lahutamine tuulepargi enda KMH menetlusest rikub KMH direktiivist ja planeerimisseadusest tulenevat kohustust hinnata koostoimet (kumulatiivset mõju)?
10. Kas KSH rikub planeerimisseaduse nõuet läbipaistva ja tõenduspõhise otsustusprotsessi kohta, kuna kriitilised andmed on riigiettevõtetega sõlmitud lepingute alusel endiselt salastatud?

B. Euroopa Liidu keskkonnadirektiivid, rikkumismenetlused ja Euroopa Kohtu nõuded

11. Kas kohalike tuule- ja hoovusemõõtmiste puudumine KSH-s rikub loodusdirektiivi (92/43/EMÜ) artikli 6 lõikeid 3–4 ja Euroopa Kohtu otsust (pressiteade nr 77/20), mis nõuavad välitõid ja juhtumipõhiseid standardeid?

12. Kas KSH rikub loodusdirektiivi ja käimasolevat rikkumismenetlust INFR(2022)2002, kuna ei suuda nõuetekohaselt ohjata ega hinnata mõju Natura 2000 aladele?
13. Kas KSH rikub merestrateegia raamdirektiivi (2008/56/EÜ) ja sellega seotud rikkumismenetlust INFR(2022)2175, kuna ei käsitle piisavalt HELCOM-i kaitse-eesmärke seoses kalade ja mereökosüsteemidega?
14. Kas KSH-s on jäetud kohaldamata loodusdirektiivis ja EL-i suunistes nõutud etapiviisiline asjakohane hindamine?
15. Kas KSH rikub looduse taastamise määrust, lubades uusi laiaulatuslikke keskkonnaseisundi halvenemisi enne taastamisprioriteetide tagamist?
16. Kas EL-i suunisdokumendi tõlkimata ja kohaldamata jätmine kujutab endast loodusdirektiivi ja lojaalse koostöö põhimõtte rikkumist?
17. Kas KSH rikub KSH direktiivi, kuna ei taga, et keskkonnanaruanne tuvastaks, kirjeldaks ja hindaks asjakohaselt mõistlikke alternatiive?
18. Kas KSH täidab KMH direktiivi nõudeid kumulatiivsete ja piiriüleste mõjude hindamise kohta?
19. Kas KSH rikub ettevaatuspõhimõtet, jätkates menetlust ilma piisavate alusandmeteta hoovuste, tuulevarjude ja merepõhja tingimuste kohta?
20. Kas KSH rikub merestrateegia raamdirektiivist tulenevat ökosüsteemipõhise lähenemise nõuet?

C. Eesti Vabariigi põhiseadus, majanduslik vähikäik ja tehnoloogiline aegumine

21. Kas projekt rikub Eesti Vabariigi põhiseaduse §5, andes mereala kasutusse välismaistele juriidilistele isikutele ilma tõendatud pikaajalise säästlikkusest?
22. Kas „roheinflatsiooni“ ja varjatud subsidieerimise tekitamine selle projekti kaudu rikub põhiseaduse §111 mõtet ja eesmärki?
23. Kas KSH rikub säästliku finantsjuhtimise ja proportsionaalsuse põhimõtet, eelistades tehnoloogiat, mis on eksperthinnangute kohaselt kuni 10 korda kallim kui tuumaenergia (sh SMR-lahendused)?
24. Kas KSH rikub kohustust kaaluda realistlikke alternatiive, kuna jätab täielikult kõrvale SMR-tehnoloogia ja suured päikeseenergialahendused?
25. Kas KSH läbib majandusliku otstarbekuse ja avaliku huvi testi olukorras, kus mitmed meretuuleparkide enampakkumised (Saare 1 ja Saare 3) on ebaõnnestunud?
26. Kas KSH eirab Eleringi ja ministrite avalikult väljendatud seisukohta, et Eesti elektrivõrk ei suuda kogu planeeritud meretuuleenergia võimsust vastu võtta?
27. Kas KSH rikub tulevikukindla planeerimise nõuet, eirates Rootsi otsust liikuda 100% tuumaenergia suunas?
28. Kas projekt rikub EL-i ja Eesti energiapoliitika tehnoloogilise neutraalsuse ja kulutõhususe põhimõtet?

29. Kas KSH-s on jäetud hindamata maksumaksjate risk langeda väärtusetute varade (stranded assets) lõksu?

30. Kas KSH rikub planeerimisseaduse nõuet tugineda otsustamisel parimale olemasolevale majanduslikule ja tehnilisele teabele?

D. Keskkonna-, tervise- ja elurikkuse mõjud

31. Kas KSH rikub loodus- ja linnudirektiivi, kuna ei suuda adekvaatselt hinnata lindude asurkonna kuni 53%-list kahanemist 10 km raadiuses?

32. Kas KSH rikub kohustust kaitsta kalavarusid ja mereökosüsteeme, arvestades, et turbiinide vibratsioon hävitab kalamarja ja -maime?

33. Kas KSH rikub mereökosüsteemi kaitse nõudeid, käsitledes merekaableid potentsiaalsete „elektriaedadena“?

34. Kas KSH-s on jäetud käsitlemata infrasheli ja madalsagedusliku müra terviseriskid rannikualade (Häädemeeste, Kihnu, Saarde) elanikele?

35. Kas KSH rikub geoloogilise ja rannikukaitse nõudeid, kuna on alahinnanud bentoniidi lek ke ja ranniku erosiooni riske Jaagupis horisontaalpuurimise (HDD) ajal?

36. Kas KSH rikub kohustust hinnata jääpaiskumise ja jäätumise riske meresõidu ohutusele?

37. Kas KSH suudab nõuetekohaselt hinnata merekeskkonnale avalduvat kumulatiivset mõju?

38. Kas KSH rikub ehitusaegse veealuse mürareostuse osas ettevaatuspõhimõtet?

39. Kas KSH vastab maastiku- ja visuaalse mõju hindamise nõuetele seoses Häädemeeste ja Saarde valda läbivate 330 kV õhuliinidega?

40. Kas KSH on jätnud hindamata mõju kavandatavate õhuliinide ja alajaama läheduses elavate inimeste tervisele ja kinnisvara väärtusele?

E. Rahvusvaheline õigus, riiklik julgeolek, korruptsiooniriskid ja Jaagupi sadama olukord

41. Kas maa-alade või sadamate (sh Jaagupi sadama, mis sai rahastust ja allub rangetele OLAF-i EL-i pettusevastastele reeglitele) mööndused ja kasutusõigused on antud poliitiliselt seotud isikutele või ilma nõuetekohase avaliku konkursita, arvestades, et sadamat ei puhastatud ega viidud kalurite ja turismi jaoks lepingukohasesse valmidusse, nagu vald oli kohustunud?

42. Kas KSH rikub ÜRO mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) ja rahvusvahelist kultuuripärandi kaitset, riskides Liivi lahes laevavrakkide ja meremeeste matmispaikade („laevahukk“) häirimisega ilma arheoloogiliste uuringuteta?

43. Kas KSH rikub rahvusvahelisi kohustusi veealuse kultuuripärandi kaitsel, kui betoonvundamente kavandatakse kaitsealuste vrakkide peale?

44. Kas projekt tekitab vastuvõetamatu riikliku julgeoleku riski, suurendades sõltuvust Hiina kontrollitavatest tarneahelatest?

45. Kas KSH-s on jäetud nõuetekohaselt hindamata kriitilise tähtsusega veealuse taristu haavatavus praeguses Läänemere julgeolekukeskkonnas (NATO–Venemaa kokkupuuteala)?
46. Kas KSH rikub proportsionaalsuse põhimõtet, põhjustades pöördumatut kahju keskkonnale ja maastikule olukorras, kus eksisteerivad vähem kahjulikud alternatiivid?
47. Kas vastuseisu lehel avaldatud laiaulatuslik kriitika viitab süsteemsetele huvide konfliktidele ja läbipaistvuse puudumisele?
48. Kas KSH rikub hea halduse ja korruptsioonivastasuse põhimõtteid, kuna planeerimist suunab ja finantseerib riigiosalusega arendaja?
49. Kas KSH rikub tulevaste põlvkondade õigusi ja säästva arengu põhimõtet?
50. Kas projekt tervikuna läbib vajalikkuse ja proportsionaalsuse testi Eesti põhiseadusliku ja haldusõiguse mõistes?
51. Kas kõigi eeltoodud puuduste koostoime muudab praeguse REP-i ja KSH eelnõu fundamentaalselt õigusvastaseks, nõudes selle menetluse peatamist ja täielikku uuesti hindamist?

F. Täiendavad õiguslikud ja rahvusvahelise vastavuse küsimused (HM20250422 alusel)

52. Kas Eesti on valmis tagama maaomandi hüved ja trassi salastatuse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
53. Kas Eesti on valmis tagama keskkonnamõju mereelustikule täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
54. Kas Eesti on valmis tagama avaliku osalemise ja Århusi konventsiooni nõuded täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
55. Kas Eesti on valmis tagama läbipaistvuse kompensatsiooniprotsessides täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
56. Kas Eesti on valmis tagama piiriülese koordineerimise ja Espoo konventsiooni järgimise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
57. Kas Eesti on valmis tagama elurikkuse ja lindude rände kaitse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
58. Kas Eesti on valmis tagama riigi julgeoleku ja taristu kaitstuse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
59. Kas Eesti on valmis tagama korruptsiooni tõrjumise hankemenetlustes täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
60. Kas Eesti on valmis tagama võrguühenduse teostatavuse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
61. Kas Eesti on valmis tagama müra- ja tervisemõjude kontrolli täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
62. Kas Eesti on valmis tagama kalurite kompensatsiooni täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?

63. Kas Eesti on valmis tagama kultuuripärandi kaitse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
64. Kas Eesti on valmis tagama jäätmekäitluse ja dekomisjoneerimise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
65. Kas Eesti on valmis tagama andmekaitse konsultatsioonides täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
66. Kas Eesti on valmis tagama taastuvenergia vastavuse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
67. Kas Eesti on valmis tagama omandiõigused ja väärtuse languse leevendamise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
68. Kas Eesti on valmis tagama kliimamõjude hindamise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
69. Kas Eesti on valmis tagama tarneahela riskide maandamise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
70. Kas Eesti on valmis tagama merendusohutuse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
71. Kas Eesti on valmis tagama õhukvaliteedi ja heitkoguste normid täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
72. Kas Eesti on valmis tagama sotsiaalse kaasatuse planeerimisel täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
73. Kas Eesti on valmis tagama energiaturu konkurentsi täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
74. Kas Eesti on valmis tagama dekomisjoneerimise kohustused täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
75. Kas Eesti on valmis tagama elurikkuse seire täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
76. Kas Eesti on valmis tagama infraseduse tervisemõjude uuringud täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
77. Kas Eesti on valmis tagama kalapüügi ja HELCOMi eeskirjade järgimise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
78. Kas Eesti on valmis tagama finantsvoogude läbipaistvuse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
79. Kas Eesti on valmis tagama energiatõhususe integreerimise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
80. Kas Eesti on valmis tagama kumulatiivsed keskkonnamõjud täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
81. Kas Eesti on valmis tagama turismi ja sotsiaalmajanduslikud mõjud täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?

82. Kas Eesti on valmis tagama keskkonnaõigluse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
83. Kas Eesti on valmis tagama mereruumi planeerimise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
84. Kas Eesti on valmis tagama rändliikide kaitse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
85. Kas Eesti on valmis tagama rohepesu vastased nõuded täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
86. Kas Eesti on valmis tagama õiguse tervele keskkonnale täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
87. Kas Eesti on valmis tagama riskijuhtimise ja auditeerimise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
88. Kas Eesti on valmis tagama rahvusvahelise merepõhja õiguse järgimise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
89. Kas Eesti on valmis tagama elektriubanduse reeglid täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
90. Kas Eesti on valmis tagama meremeeste õigused täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
91. Kas Eesti on valmis tagama ohtlike ainete kontrolli täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
92. Kas Eesti on valmis tagama elurikkuse programmid täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
93. Kas Eesti on valmis tagama õhukvaliteedi seire täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
94. Kas Eesti on valmis tagama müraregulatsiooni jõustamise täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
95. Kas Eesti on valmis tagama kultuuritavad ja konsultatsioonid täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
96. Kas Eesti on valmis tagama ringmajanduse meetmed täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
97. Kas Eesti on valmis tagama mereliikluse korralduse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
98. Kas Eesti on valmis tagama keskkonnuaruandluse kohustused täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
99. Kas Eesti on valmis tagama põlisrahvaste konsultatsioonid täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?
100. Kas Eesti on valmis tagama projekti vastutuse täielikus kooskõlas EL-i ja rahvusvahelise õigusega?

101. Kas Eesti on valmis tagama inflatsiooni- ja majandusriskide maandamise täielikus koostöös EL-i ja rahvusvahelise õigusega?

102. Kas Eesti on valmis tagama NATO julgeolekustrateegiate järgimise täielikus koostöös EL-i ja rahvusvahelise õigusega?

103. Kas Eesti on valmis tagama energiasubsiidiumite kontrolli täielikus koostöös EL-i ja rahvusvahelise õigusega?

104. Kas Eesti on valmis tõrjuma korruptsiooni kohalikus omavalitsuses täielikus koostöös EL-i ja rahvusvahelise õigusega?

105. Kas Eesti on valmis tagama rahvusvahelise kaubanduse mõjude kontrolli täielikus koostöös EL-i ja rahvusvahelise õigusega?

106. Kas Eesti on valmis tagama rahvatervise ja infraseduse ohjamise täielikus koostöös EL-i ja rahvusvahelise õigusega?

107. Kas Eesti on valmis tagama pärandiobjektide kaitse täielikus koostöös EL-i ja rahvusvahelise õigusega?